
DEMOCRACY TREE

Τράπεζα περιστατικών ρατσισμού, διακρίσεων και ξενοφοβίας στην ΕΕ



Co-funded by
the European Union



Περιεχόμενα

Στόχος του παρόντος εγγράφου.....	3
Περιστατικά ρατσισμού.....	3
Κύπρος.....	3
Εσθονία.....	4
Πορτογαλία.....	5
Ιρλανδία.....	7
Βουλγαρία.....	8
Τουρκία.....	9
Συστάσεις.....	10
Συμπέρασμα.....	11
Αναφορές.....	12



Στόχος του παρόντος εγγράφου

Το έργο DEMOCRACY TREE αποσκοπεί να εκπαιδεύσει τους νέους στις δημοκρατικές αξίες μέσα από ένα εικονικό ταξίδι στην ιστορία, το οποίο εξερευνά τις απαρχές και την εξέλιξη της δημοκρατίας και αναλύει τον τρόπο με τον οποίο αυτή διαμορφώνει τη βάση των ευρωπαϊκών αξιών. Μέσω του έργου, οι οργανισμοί-εταίροι θα επιχειρήσουν να προωθήσουν τις δημοκρατικές αξίες και να εξαλείψουν τον ρατσισμό, την ξеноφοβία και τις διακρίσεις μεταξύ των νέων στην Ευρώπη.

Στόχος του εγγράφου «DEMOCRACY TREE – Περιστατικά ρατσισμού, διακρίσεων και ξеноφοβίας» είναι να συγκεντρώσει όλα τα ρατσιστικά περιστατικά που καταγράφηκαν από την κάθε χώρα-εταίρο του έργου (Βουλγαρία, Εσθονία, Ιρλανδία, Κύπρος, Πορτογαλία και Τουρκία) κατά τη φάση της έρευνας πεδίου. Τα δεδομένα αποκτήθηκαν μέσω ερωτηματολογίων που διανεμήθηκαν από τους εταίρους. Τα περιστατικά που αναφέρονται παρακάτω παρουσιάζονται ανά χώρα.

Περιστατικά ρατσισμού

Κύπρος

Οι συμμετέχοντες στην έρευνα στην Κύπρο ρωτήθηκαν αν έχουν πέσει θύματα ρατσισμού ή/και διακρίσεων. Το 60% των συμμετεχόντων απάντησε θετικά, ενώ το 40% των συμμετεχόντων αρνητικά.

Επιπλέον, όσοι αισθάνονταν άνετα μοιράστηκαν εμπειρίες σχετικά με ρατσιστικά περιστατικά, απαντώντας στην αντίστοιχη προαιρετική ερώτηση. Για να διασφαλιστεί η τήρηση του απορρήτου και η ανωνυμία των ερωτηθέντων, όλες οι απαντήσεις ήταν ανώνυμες.

Ισλαμοφοβικό περιστατικό

- Μια συμμετέχουσα ανέφερε ότι όταν φοράει τη μαντήλα της αντιμετωπίζεται αρνητικά, σε σύγκριση με περιπτώσεις όπου δεν τη φοράει.

Ρατσιστική αντιμετώπιση

- Ένας συμμετέχων μοιράστηκε μερικές εμπειρίες του από την εποχή που ήταν φοιτητής στο Ηνωμένο Βασίλειο (πριν από το Brexit). Ανέφερε ότι πάντοτε στοχοποιούνταν από συγκεκριμένα νυχτερινά κέντρα και άλλους χώρους διασκέδασης, στους οποίους δεν του επιτρεπόταν η είσοδος, ενώ πολλές φορές του έλεγαν ότι ο χώρος είναι «μόνο για Βρετανούς». Συχνά, άκουγε ανθρώπους να του φωνάζουν «γύρνα πίσω στη χώρα σου» καθώς περπατούσε στον δρόμο.

Μια περίπτωση ρατσισμού κατά μεταναστών

Εκτός από τα ερωτηματολόγια, η παρούσα έκθεση περιλαμβάνει πληροφορίες για τη «διαμαρτυρία» κατά των μεταναστών που έλαβε χώρα στην Κύπρο την 1^η Σεπτεμβρίου 2023 ([Al Jazeera](#), [Stephan, L., Amnesty International, incyprus.com](#), [Kambas, M](#)). Στη διαμαρτυρία συμμετείχαν περίπου 500 άτομα, τα οποία κρατούσαν πινακίδες που ανέγραφαν «Οι πρόσφυγες δεν είναι ευπρόσδεκτοι» και φώναζαν συνθήματα όπως



«Η Κύπρος είναι ελληνική». Οι αλλοδαποί αποτέλεσαν στόχο επιθέσεων κατά τη διάρκεια της διαμαρτυρίας. Καταγράφηκαν διάφορα επεισόδια εναντίον μεταναστών όπως επιθέσεις σε τουλάχιστον πέντε οδηγούς διανομής φαγητού, καταστροφές οχημάτων και περιουσιών. Μεταξύ των καταστημάτων που καταστράφηκαν ήταν ένα αιγυπτιακό και ένα βιετναμέζικο παντοπωλείο.

Εσθονία

Στην Εσθονία, το 66,7% των ερωτηθέντων ανέφερε ότι έχει υπάρξει θύμα ή μάρτυρας ρατσιστικού/ξеноφοβικού περιστατικού (μερικά παραδείγματα θα παρουσιαστούν στη συνέχεια). Παρά την πρόοδο στην προώθηση της διαφορετικότητας και της ένταξης, οι διακρίσεις εξακολουθούν να υφίστανται σε διάφορους τομείς της ζωής, έχοντας αντίκτυπο στους ανθρώπους με διαφορετική εθνικότητα, θρησκεία ή ιθαγένεια. Η πραγματικότητα αυτή επιδεινώνεται από την εμφάνιση σε ορισμένες ευρωπαϊκές χώρες πολιτικών κινημάτων που προωθούν ξеноφοβικές ή εθνικιστικές ιδεολογίες. Παρόλο που στην Εσθονία έχει παρατηρηθεί μείωση των ρατσιστικών φαινομένων τα τελευταία χρόνια, τα μέσα μαζικής ενημέρωσης σε όλο τον κόσμο εξακολουθούν να καταγράφουν περιστατικά διακρίσεων, ρατσισμού και ξеноφοβίας, αντανακλώντας τις συνεχιζόμενες προκλήσεις στην αντιμετώπιση αυτού του βαθιά ριζωμένου κοινωνικού προβλήματος.

- Μαρτυρία για διακρίσεις στο περιβάλλον εργασίας εις βάρος μιας γυναίκας:
 - «Δεν έχω πέσει θύμα η ίδια, αλλά έχω γίνει μάρτυρας διακρίσεων σε βάρος μιας φίλης μου. Όταν η φίλη μου εντάχθηκε σε ένα νέο εργασιακό περιβάλλον, αντιμετώπισε πολλές δυσκολίες ως γυναίκα, αφού ο μισθός της ήταν χαμηλότερος και τα καθήκοντα που της είχαν ανατεθεί δεν ήταν τόσο ανταγωνιστικά ώστε να μπορεί να ανελιχθεί επαγγελματικά, όπως συνέβαινε με τους άντρες συναδέλφους της».
- Περίπτωση ρατσισμού στο εργασιακό περιβάλλον εις βάρος μιας ανύπαντρης μητέρας λόγω της καταγωγής της:
 - «Είμαι ανύπαντρη μητέρα και δυσκολεύτηκα πολύ να βρω δουλειά. Δεν έχω πτυχίο πανεπιστημίου και έτσι δεν έχω πολλές επιλογές εκτός από καμαριέρα ή σε φούρνο, που ήταν η πιο συνηθισμένη μου δουλειά μέχρι τώρα. Έχω όνειρα και τώρα παρακολουθώ μαθήματα για να τελειώσω το σχολείο, ώστε να μπορέσω να εργαστώ ως αισθητικός. Στον χώρο εργασίας μου, έχω αντιμετωπίσει ρατσισμό. Ως αλλοδαπή που ζει στην Εσθονία, έχω δεχτεί σχόλια για την καταγωγή μου και την εμφάνισή μου. Επίσης, λόγω της έλλειψης προσόντων, ο μισθός μου είναι χαμηλός, παρόλο που εργάζομαι στην ίδια δουλειά εδώ και τρία χρόνια. Υπάρχουν φορές που έχω δουλέψει υπερωρίες χωρίς να έχω πληρωθεί».
- Περιστατικά διακρίσεων στις δημόσιες υπηρεσίες:
 - Στις δημόσιες υπηρεσίες, οι αλλοδαποί αντιμετωπίζονται με λιγότερο σεβασμό και πολλές φορές δίνεται προτεραιότητα σε άτομα με υψηλότερη κοινωνική θέση.



- Περίπτωση σχολικού ρατσισμού εις βάρος παιδιού με μικτή καταγωγή:
 - «Ο γιος μου έχει μικτή καταγωγή και δέχεται συχνά προσβλητικά ρατσιστικά σχόλια».
- Ρατσιστικό περιστατικό στην Εσθονία:
 - Το 2023, αναφέρθηκε ένα σοβαρό ρατσιστικό περιστατικό στην Εσθονία με θύμα έναν Νιγηριανό. Ο άνδρας, ο οποίος ζει στην Εσθονία για περισσότερα από δέκα χρόνια, δήλωσε ότι υφίσταται συχνά ρατσισμό και ξενοφοβία. Έχει υποστεί λεκτική βία και απειλές, ιδίως σε δημόσιους χώρους και στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης, λόγω του χρώματος του δέρματός του και του μεταναστευτικού του καθεστώτος. Αυτή η περίπτωση αναδεικνύει τον διάχυτο ρατσισμό και την ξενοφοβία που βιώνουν οι ξένοι στη χώρα.

Πορτογαλία

Στην Πορτογαλία, το 18,2% των συμμετεχόντων δήλωσε ότι είτε έχει πέσει θύμα ρατσισμού/ξενοφοβίας είτε έχει γίνει μάρτυρας ενός τέτοιου περιστατικού.

- Ξενοφοβικό σχόλιο από άτομο σκανδιναβικής καταγωγής:
 - Ο συμμετέχων Α από την Πορτογαλία, μοιράστηκε μια δυσάρεστη εμπειρία που είχε με ένα άτομο από σκανδιναβική χώρα. Όταν ο Πορτογάλος ανέφερε την καταγωγή του, το άτομο από τη Σκανδιναβία εξέφρασε την έκπληξή του, λέγοντας ότι ο Πορτογάλος ήταν «λευκός και φυσιολογικός». Αυτό το περιστατικό δείχνει ότι εξακολουθούν να υπάρχουν φυλετικά στερεότυπα, σύμφωνα με τα οποία οι Πορτογάλοι δεν ανταποκρίνονται στο πρότυπο του «λευκού». Γίνεται φανερό η «ανθεκτικότητα» των φυλετικών προκαταλήψεων ακόμη και σε χώρες που φημίζονται για την αποδοχή της διαφορετικότητας, υπογραμμίζοντας την ανάγκη για ενίσχυση της ευαισθητοποίησης και της εκπαίδευσης στην καταπολέμηση αυτών των προκαταλήψεων.
- Εργασιακές διακρίσεις σε αστικό περιβάλλον
 - Η συμμετέχουσα Β, μια νεαρή επαγγελματίας που εργάζεται σε μια σχετικά μεγάλη πόλη, μίλησε για τις διακρίσεις που αντιμετώπισε στον χώρο εργασίας της. Παρά τα προσόντα και τις δεξιότητές της, ήταν αντιμέτωπη με άρρητες αλλά επίμονες προκαταλήψεις λόγω της εθνικότητάς της. Οι συνάδελφοί της έκαναν στερεοτυπικές υποθέσεις για το πολιτισμικό της υπόβαθρο, αμφισβητώντας τις ικανότητές της και τη συμβολή της σε ομαδικά έργα. Επιπλέον, παρατήρησε ότι δεν τη συμπεριλάμβαναν σε εκδηλώσεις επαγγελματικής δικτύωσης, όπου συχνά ένιωθε απομονωμένη λόγω της εθνικής της ταυτότητας. Αυτό το



Co-funded by
the European Union



περιστατικό δείχνει πώς ο ρατσισμός μπορεί να διεισδύσει στο επαγγελματικό περιβάλλον, εμποδίζοντας την επαγγελματική ανάπτυξη και διαιωνίζοντας την ανισότητα των ευκαιριών. Η εμπειρία της συμμετέχουσας αποκαλύπτει την ανάγκη οι οργανισμοί να προωθήσουν την ποικιλομορφία και τη συμπερίληψη, προάγοντας μια κουλτούρα που αξιολογεί τα άτομα με βάση τις δεξιότητες και τα ταλέντα τους, χωρίς να διαιωνίζει ρατσιστικά στερεότυπα. Η αντιμετώπιση αυτών των ζητημάτων σε επίπεδο εργασίας είναι ζωτικής σημασίας για τη δημιουργία ενός περιβάλλοντος όπου όλοι, ανεξάρτητα από την εθνική τους καταγωγή, μπορούν να εξελιχθούν και να συνεισφέρουν στο μέγιστο των δυνατοτήτων τους.

Οι δύο αυτές περιπτώσεις φανερώνουν τον συναισθηματικό αντίκτυπο του ρατσισμού, ο οποίος προκαλεί αρνητικά συναισθήματα περιθωριοποίησης, αγανάκτησης και θυμού. Τονίζουν επίσης την ανάγκη για ένα πιο συμπεριληπτικό κοινωνικό και εργασιακό περιβάλλον που να αποδέχεται τη διαφορετικότητα.

- Βίαιες επιθέσεις

Τις πρώτες πρωινές ώρες του Σαββάτου, 3 Μαΐου, πραγματοποιήθηκε μια σειρά βίαιων επιθέσεων με στόχο βορειοαφρικανούς μετανάστες στο Πόρτο της Πορτογαλίας. Τα επεισόδια εξελίχθηκαν ως εξής:

1 π.μ.: Μια ομάδα τεσσάρων ή πέντε ατόμων επιτέθηκε σε δύο μετανάστες στο Campo 24 de Agosto και στη συνέχεια τράπηκε σε φυγή.

3 π.μ.: Ένας άλλος μετανάστης δέχθηκε επίθεση στη λεωφόρο Fernandes Tomás από μια ομάδα ατόμων, ένας εκ των οποίων κρατούσε πυροβόλο όπλο.

10 π.μ.: Μια ομάδα δέκα κουκουλοφόρων που κρατούσαν ρόπαλα, εισέβαλαν με τη βία σε ένα σπίτι στην οδό Rua do Bonfim και επιτέθηκαν σε μια ομάδα Αλγερινών κυρίως μεταναστών, χρησιμοποιώντας ρατσιστικούς χαρακτηρισμούς εναντίον τους. Μετά από αυτές τις επιθέσεις, έξι άνδρες αναγνωρίστηκαν και ένας συνελήφθη για παράνομη οπλοκατοχή. Τουλάχιστον ένας ύποπτος συνδέεται με την ομάδα 1143, μια ομάδα οπαδών της Sporting CP, γνωστή για εθνικιστικές και νεοναζιστικές ιδέες.

Ο πρόεδρος Marcelo Rebelo de Sousa καταδίκασε τη ρατσιστική βία και την ξενοφοβία, τονίζοντας ότι τέτοια φαινόμενα δεν είναι αποδεκτά στην πορτογαλική κοινωνία. Ο πρωθυπουργός Luís Montenegro εξέφρασε την αλληλεγγύη του στα θύματα και επανέλαβε την πολιτική μηδενικής ανοχής απέναντι στο μίσος και την ξενοφοβική βία, επαινώντας τις προσπάθειες των δυνάμεων ασφαλείας. Ο ηγέτης του Σοσιαλιστικού Κόμματος Pedro Nuno Santos επέκρινε το κλίμα που υποδαυλίζει το μίσος και τη διχόνοια, καλώντας σε συνεχείς προσπάθειες για την καταπολέμηση αυτής της βίας. Ο ηγέτης του κόμματος Chega, André Ventura, άφησε να εννοηθεί ότι οι επιθέσεις μπορεί να ήταν αντίποινα, θέτοντας υπό αμφισβήτηση τα κίνητρα πίσω από τη βία. Ο δήμαρχος του Πόρτο Rui Moreira τόνισε την ανάγκη για υπεύθυνη και ορθολογική διαχείριση των δημόσιων πόρων και πρότεινε την κατάργηση της AIMA (απροσδιόριστη οργάνωση).



Αυτό δεν είναι το μόνο περιστατικό βίας με ρατσιστικά κίνητρα στην Πορτογαλία. Στις 10 Ιουνίου 1995, ο Alcindo Monteiro, μετανάστης από το Πράσινο Ακρωτήριο, ξυλοκοπήθηκε μέχρι θανάτου από ομάδα νεοναζί στη Λισαβόνα. Οι δράστες καταδικάστηκαν για δολοφονία και σωματική βλάβη. Στις 25 Ιουλίου 2020: Ο Bruno Candé, ένας ηθοποιός με καταγωγή από τη Γουινέα, πυροβολήθηκε από έναν γείτονα στο Loures μετά από μια επίθεση με ρατσιστικά κίνητρα. 2023: Στο Oihão, μια ομάδα νεαρών επιτέθηκε και λήστεψε Ασιάτες μετανάστες, κοινοποιώντας τις επιθέσεις τους στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης. Οι δράστες παραπέμφθηκαν σε δίκη για ληστεία, βαριά επίθεση και πρόκληση ζημιών. Στην Πορτογαλία, το 2023 σημειώθηκε αύξηση κατά 38% των εγκλημάτων μίσους, καθώς αναφέρθηκαν συνολικά 347 εγκλήματα – 77 περισσότερα από ό,τι το 2022. Η αύξηση αυτή είναι ιδιαίτερα αισθητή στις αγροτικές περιοχές. Επιπλέον, ένας στους τρεις αλλοδαπούς στην Πορτογαλία ζούσε σε κίνδυνο φτώχειας ή κοινωνικού αποκλεισμού το 2022, με την πλειονότητα να προέρχεται από χώρες εκτός ΕΕ.

Ιρλανδία

Στην Ιρλανδία, το 70% των ερωτηθέντων ανέφερε ότι έχει υπάρξει θύμα ή μάρτυρας περιστατικού ρατσισμού/ξеноφοβίας, ενώ το 30% όχι.

Οι καταφατικές απαντήσεις (70%) υποδηλώνουν ότι οι ερωτηθέντες έχουν εκτεθεί σε ρατσισμό και ξеноφοβία ή έχουν υπάρξει μάρτυρες τέτοιων περιστατικών εις βάρος άλλων ανθρώπων στη βάση της φυλής ή της εθνικότητάς τους.

- Διακρίσεις με βάση το εκλαμβανόμενο λευκό προνόμιο:
 - «Έχω βιώσει πολλές φορές διακρίσεις και προκαταλήψεις επειδή είμαι λευκός. Οι άλλοι υποθέτουν ότι έχω “λευκό προνόμιο”. Έχω δει άτομα να λαμβάνουν οικονομικά επιδόματα λόγω της εθνικότητάς τους, ενώ εγώ, που είμαι στην πραγματικότητα πιο φτωχός, πρέπει να πληρώσω περισσότερα».
- Εργασιακές διακρίσεις:
 - «Έχω φίλους στη Γερμανία που δεν μπορούσαν να βρουν δουλειά με τα “εθνικά” τους ονόματα. Το βίωσα επίσης στη Γαλλία, όπου ζούσα με μια λευκή μητέρα που με φιλοξενούσε και η οποία έλεγε τρομερά ρατσιστικά πράγματα για τις βορειοαφρικανικές κοινότητες στη Γαλλία. Εγώ είμαι λευκή, οπότε υποθέτω ότι θεώρησε ότι ήταν εντάξει να μου τα λέει αυτά, αλλά τα ρατσιστικά της σχόλια με έκαναν να νιώθω εξαιρετικά αμήχανα για να είμαι ειλικρινής».
- Μάρτυρες σε περιστατικά ρατσισμού και αίσθημα αδυναμίας:
 - «Έχω γίνει μάρτυρας ρατσιστικού περιστατικού και ήταν μια πολύ δύσκολη κατάσταση, καθώς το άτομο δεν μπορούσε να ακουστεί και να λάβει βοήθεια».



- Ρατσιστικές επιθέσεις

- «Ένας 30χρονος Νιγηριανός αιτών άσυλο ανέφερε ότι έπεσε θύμα ρατσιστικής επίθεσης στο κέντρο του Δουβλίνου στις 7 Απριλίου 2024. Ενώ περίμενε σε ένα πάρκο κοντά στην οδό Bridgefoot μέχρι να ανοίξει ένα κέντρο αστέγων που λειτουργεί από μια φιλανθρωπική οργάνωση, ο ίδιος και άλλοι αιτούντες διεθνή προστασία έγιναν στόχος μιας ομάδας εφήβων που τους εξαπέλυσαν ρατσιστικούς χαρακτηρισμούς και τους έριξαν αυγά και πέτρες. Η κατάσταση κλιμακώθηκε με λεκτική διαμάχη και εμπλοκή μεγαλύτερων ανδρών, με αποτέλεσμα ο αιτών άσυλο να δεχθεί επίθεση και να νοσηλευτεί στο νοσοκομείο. Από τότε που έφτασε στην Ιρλανδία πριν από δύο εβδομάδες, κοιμόταν έξω από το Γραφείο Διεθνούς Προστασίας στην οδό Mount, αλλά ένας εθελοντής του παρείχε στέγη για να περάσει τη νύχτα».
- «Μια 22χρονη γυναίκα, η Shubhangi Karmakar, τραυματίστηκε μετά από μια βίαιη ρατσιστική επίθεση στο Ριάλτο του Δουβλίνου. Ενώ περπατούσε με μια φίλη της προς το νοσοκομείο St James για να κάνει την πρακτική της, μια ομάδα νεαρών ανδρών τις πλησίασε σε μια διάβαση. Ένας από τους άνδρες εκτόξευσε ρατσιστικές προσβολές στη Shubhangi και στη συνέχεια την έσπρωξε βίαια στη φίλη της, προκαλώντας της τραυματισμούς στο στόμα, το σαγόνι και το λαιμό. Ως αποτέλεσμα, δεν μπορεί να ανοίξει ή να κλείσει καλά το σαγόνι της και αισθάνεται έντονο πόνο στον αυχένα της. Η Shubhangi, Βρετανίδα υπήκοος που γεννήθηκε στην Ινδία, χαρακτήρισε το περιστατικό τρομακτικό και συνεχίζει να υποφέρει από τα σωματικά και συναισθηματικά επακόλουθά του».

Βουλγαρία

Το 60% των ερωτηθέντων στη Βουλγαρία απάντησαν θετικά στην ερώτηση αν έχουν πέσει θύματα ρατσισμού/ξеноφοβίας ή αν έχουν γίνει μάρτυρες ενός τέτοιου περιστατικού, πράγμα που σημαίνει ότι η πλειοψηφία των ερωτηθέντων είτε έχουν βιώσει είτε έχουν γίνει μάρτυρες ρατσισμού. Όταν τους ζητήθηκε να δώσουν περισσότερες πληροφορίες σχετικά με αυτά τα περιστατικά, αν ένιωθαν άνετα, οι ερωτηθέντες μοιράστηκαν τα εξής:

- Απειλή ή χλευασμός προς τη φίλη μου που φοράει μαντήλα.
- Όχι, επειδή είμαι λευκό, ετεροφυλόφιλο και cis άτομο.
- Όταν ήμουν στο σχολείο, ορισμένοι καθηγητές προσέβαλλαν επανειλημμένα και έκαναν διακρίσεις εις βάρος ενός μουσουλμάνου συμμαθητή μου.
- Επιθέσεις σε φίλους μου άλλων εθνικοτήτων.
- Έχω γίνει μάρτυρας ρατσιστικών συνθημάτων σε γήπεδα, ρατσιστικών εκφράσεων στον δρόμο κ.λπ.



Co-funded by
the European Union



Εκτός από τα πιο πάνω, διερευνήθηκε **ένα πρόσφατο περιστατικό βίας εναντίον μεταναστών στη Βουλγαρία**. Τον Απρίλιο του 2024, στη Βουλγαρία σημειώθηκαν πολλά ανησυχητικά περιστατικά σωματικής βίας κατά μεταναστών. Μεγάλα μέσα ενημέρωσης ανέφεραν ότι βίντεο με βίαιο περιεχόμενο κυκλοφορούσαν σε κλειστά κανάλια στην πλατφόρμα Telegram. Σύμφωνα με αυτές τις αναφορές, οι επιθέσεις στόχευαν μετανάστες και άτομα αραβικής καταγωγής. Ομάδες νέων, κυρίως γύρω από σταθμούς του μετρό στη Σόφια, έκαναν ανάκριση σε άτομα που φαίνονταν να είναι μετανάστες. Αν τα άτομα αυτά δεν μπορούσαν να μιλήσουν βουλγαρικά, δέχονταν επίθεση. Μια γυναίκα μεικτής καταγωγής κατέθεσε ότι οι ομάδες αυτές χρησιμοποιούσαν τα μέσα κοινωνικής δικτύωσης για να συντονίσουν τον χρόνο και τον τόπο για τις επιθέσεις σε άτομα αραβικής καταγωγής.

Ένα από τα θύματα των βίαιων επιθέσεων τον Απρίλιο του 2024 ήταν ο Javet Nuri, Αφγανός υπήκοος που ζει στη Βουλγαρία από το 2006 και είναι παντρεμένος με Βουλγάρα υπήκοο. Ο Javet και η σύζυγός του δέχθηκαν βίαιη επίθεση από ομάδα νεαρών, που υπολογίζεται ότι ήταν περίπου 16 ετών, μπροστά από το σπίτι τους. Οι δράστες χρησιμοποίησαν πέτρες, ξύλινα και μεταλλικές ράβδους ([BTV](#)).

Αυτά τα παραδείγματα διακρίσεων και βίας εναντίον ατόμων με διαφορετικό υπόβαθρο είναι ανησυχητικά και απαιτούν συγκεκριμένα μέτρα για την αντιμετώπιση αυτού του μείζονος κοινωνικού προβλήματος. Τα περιστατικά που περιγράφονται τόσο στα αποτελέσματα της έρευνας πεδίου όσο και στη μελέτη περίπτωσης αναδεικνύουν για άλλη μια φορά τις διακρίσεις εις βάρος των μειονοτήτων, ιδίως με βάση τη θρησκεία και την εθνικότητα. Αυτές κυμαίνονται από διαπροσωπικές συγκρούσεις και ρητορική μίσους μέχρι συμπεριφορές σε δημόσιους χώρους – ακόμη και σε θεσμούς όπως σχολεία, όπου μέχρι και εκπαιδευτικοί κάνουν διακρίσεις σε βάρος ενός μαθητών. Όλα αυτά δείχνουν την ουσιαστική ανάγκη υποστήριξης και υλοποίησης δράσεων ευαισθητοποίησης για τις αξίες της ΕΕ και τη σημασία τους στην κοινωνική συνοχή και τη δημιουργία συμπεριληπτικών κοινωνιών.

Μεταξύ των μέτρων για την αντιμετώπιση του προβλήματος των διακρίσεων και της βίας σε βάρος ατόμων με διαφορετικό υπόβαθρο είναι, αφενός, η αυστηροποίηση και η επιβολή της νομοθεσίας για τα εγκλήματα μίσους και, αφετέρου, η συνεργασία με την κοινότητα. Η εμπλοκή της τοπικής κοινότητας θα μπορούσε να γίνει μέσω εκστρατειών ευαισθητοποίησης του κοινού και μέσω εκπαιδευτικών προγραμμάτων εντός και εκτός σχολείου. Η υποστήριξη των θυμάτων αποτελεί επίσης σημαντική πτυχή της αντιμετώπισης του προβλήματος – θα μπορούσαν να δημιουργηθούν ή να αναβαθμιστούν κέντρα υποστήριξης, τηλεφωνικές γραμμές και μηχανισμοί αναφοράς περιστατικών, ώστε τα θύματα διακρίσεων, βίας και εγκλημάτων μίσους να αισθάνονται μεγαλύτερη ασφάλεια και υποστήριξη. Προκειμένου να προωθηθεί η ένταξη των ατόμων με διαφορετικό υπόβαθρο στην κοινωνία, μπορούν να αναπτυχθούν νέα προγράμματα ανάπτυξης ικανοτήτων και διαπολιτισμικών ανταλλαγών, συμπεριλαμβανομένων γλωσσικών και πολιτιστικών μαθημάτων και κοινωνικών εκδηλώσεων, που θα μπορούσαν να προωθήσουν την αλληλεπίδραση των μεταναστών και των ντόπιων για την ενίσχυση της αμοιβαίας κατανόησης.



Υιοθετώντας αυτές τις συστάσεις, η Βουλγαρία μπορεί να κάνει σημαντικά βήματα προς τη δημιουργία μιας ασφαλέστερης, χωρίς αποκλεισμούς κοινωνίας, όπου οι άνθρωποι με διαφορετικό υπόβαθρο θα μπορούν να ζουν χωρίς τον φόβο των διακρίσεων και της βίας.

Τουρκία

Στην Τουρκία, όταν ρωτήθηκαν αν έχουν πέσει θύματα ρατσισμού/ξеноφοβίας ή αν έχουν γίνει μάρτυρες ενός τέτοιου περιστατικού, το 38,5% των ερωτηθέντων απάντησαν «Ναι», ενώ το 61,5% «Όχι». Όταν τους ζητήθηκε να εξηγήσουν περαιτέρω, αν αισθάνονται άνετα, ανέφεραν:

- «Έχω δει πολλές φορές ρατσιστικά σχόλια στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης».
- «Όταν συζητούσα με κάποιες κοπέλες από την Αμερική, χρησιμοποίησαν τον όρο “NIGA”».
- «Ποτέ δεν ένιωσα άνετα· βίωνα μια αίσθηση αποκλεισμού».
- **Ρατσιστικό περιστατικό στην Τουρκία**
 - Το 2007, συνέβη στην Τουρκία μια πολύ γνωστή υπόθεση δολοφονίας – η δολοφονία του Festus Okey, ενός Νιγηριανού φοιτητή. Ο Festus συνελήφθη στην Κωνσταντινούπολη για κατοχή ναρκωτικών και αργότερα πυροβολήθηκε από τον αστυνομικό Cengiz Yildiz στο αστυνομικό τμήμα Beyoğlu, όπου έχασε τη ζωή του. Οι συνθήκες του πυροβολισμού ήταν εξαιρετικά αμφιλεγόμενες και ασαφείς, γεννώντας σοβαρές ανησυχίες για συστημικό ρατσισμό. Τελικά, ο Yildiz καταδικάστηκε σε ποινή φυλάκισης τεσσάρων ετών και δύο μηνών για ανθρωποκτονία εξ αμελείας, μετά από μια δίκη που ο κόσμος επέκρινε έντονα για έλλειψη διαφάνειας.

Αργότερα, η υπόθεση αυτή προσέλκυσε την προσοχή πολλών άλλων οργανώσεων ανθρωπίνων δικαιωμάτων, όπως για παράδειγμα της Ένωσης Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων (IHD) και της Ένωσης Αλληλεγγύης με τους πρόσφυγες και τους μετανάστες (Mülteci-Der), οι οποίες τάχθηκαν υπέρ της απονομής δικαιοσύνης και ανέδειξαν περιστατικά ρατσισμού και βιαιότητας των αρχών στην Τουρκία. Οι διαμαρτυρίες, οι αντιδράσεις και το εκ νέου αίτημα για νομικές μεταρρυθμίσεις αυξήθηκαν λόγω της λαϊκής οργής. Η υπόθεση Festus Okey έγινε έκτοτε το σύμβολο του γενικότερου προβλήματος της Τουρκίας όσον αφορά τις φυλετικές διακρίσεις και την αστυνομική βία, ενώ εξακολουθεί να επηρεάζει τις συζητήσεις για τα ανθρώπινα δικαιώματα και τη μεταχείριση των ανηλίκων. Τέλος, πολλές οργανώσεις ανθρωπίνων δικαιωμάτων συνεχίζουν να ενημερώνουν για την ανάγκη συστηματικών και οργανωμένων αλλαγών στη νομοθεσία. Παρόλο που εξακολουθούν να υπάρχουν σημαντικά προβλήματα, οι πρωτοβουλίες αυτές αποτελούν κρίσιμη αφετηρία για την αντιμετώπιση των βασικών αιτιών των φυλετικών διακρίσεων και την απονομή δικαιοσύνης στα θύματα αστυνομικής βίας στην Τουρκία.



Συστάσεις

Δυστυχώς, είναι εμφανές ότι ο ρατσισμός, η ξеноφοβία και οι διακρίσεις εξακολουθούν να υπάρχουν στις χώρες-εταίρους και σε όλη την Ευρώπη, γεγονός που αποδεικνύει τη σημασία του έργου Democracy Tre και των αποτελεσμάτων του.

Η περαιτέρω ανάπτυξη και εφαρμογή νόμων και πολιτικών κατά των εγκλημάτων μίσους είναι αναγκαία περισσότερο από ποτέ, ώστε να καταπολεμηθούν και να αποτραπούν μελλοντικά φαινόμενα που υποκινούνται από ρατσισμό και διακρίσεις. Εκτός από τη νομοθεσία, η δημόσια καταδίκη και οι δράσεις αλληλεγγύης, όπως η υποστήριξη από δημόσια πρόσωπα και μέσα μαζικής ενημέρωσης, είναι απαραίτητα για τη διασφάλιση της ενότητας και της υποστήριξης προς τις ευάλωτες ομάδες που απειλούνται από διακρίσεις.

Ορισμένες πρόσθετες δράσεις που μπορούν να καθιερωθούν για τη διασφάλιση της ισότητας και την πρόληψη των διακρίσεων είναι η εκπαίδευση σε θέματα ποικιλομορφίας και ένταξης, τα συστήματα ανώνυμης αναφοράς περιστατικών και η προώθηση πολιτικών που βασίζονται στην ισότητα.

Συνιστάται οι εργαζόμενοι στον τομέα της νεολαίας, οι εκπαιδευτικοί και οι επαγγελματίες που εργάζονται για την εφαρμογή των δημοκρατικών αρχών, όπως οι υπεύθυνοι λήψης αποφάσεων, να προάγουν την ουσιαστική εφαρμογή των κοινών αξιών της ΕΕ, όπως η ανθρώπινη αξιοπρέπεια, η ελευθερία, η δημοκρατία, η ισότητα, το κράτος δικαίου και τα ανθρώπινα δικαιώματα.

Είναι σημαντικό να διερευνηθούν και να αναλυθούν διεξοδικά τα βαθύτερα αίτια και οι επιπτώσεις των διακρίσεων, του ρατσισμού και της ξеноφοβίας, προκειμένου να σχεδιαστούν αποτελεσματικές λύσεις και προληπτικά μέτρα σε ολόκληρη την Ευρώπη. Μεγάλη έμφαση πρέπει να δοθεί στον διαπολιτισμικό διάλογο μεταξύ των διάφορων κοινοτήτων, ώστε να προωθηθεί η αποδοχή της διαφορετικότητας και ο σεβασμός. Ο σεβασμός μπορεί να καλλιεργηθεί και να ενισχυθεί περαιτέρω μέσω ολοκληρωμένων εκπαιδευτικών προγραμμάτων και διαπολιτισμικών διαλόγων στα σχολεία και τις κοινότητες, με στόχο την προώθηση της ποικιλομορφίας, της αποδοχής και της πολυπολιτισμικότητας και, κατ' επέκταση, την κατάρριψη των στερεοτύπων.

Συνοψίζοντας, η κοινοπραξία του έργου Democracy Tree συνιστά:

- Αυστηροποίηση των νόμων και των πολιτικών, καθώς και άμεση εφαρμογή τους.
- Δημόσια καταδίκη και πράξεις αλληλεγγύης προς τις ομάδες που υφίστανται διακρίσεις.
- Περαιτέρω εδραίωση της ισότητας και της πρόληψης των διακρίσεων μέσω δράσεων όπως: εκπαίδευση σε θέματα ποικιλομορφίας και ένταξης, συστήματα ανώνυμης αναφοράς περιστατικών, εφαρμογή πολιτικών βασισμένων στην ισότητα κ.λπ.



Co-funded by
the European Union



- Διερεύνηση και ανάλυση των υποκείμενων αιτιών των διακρίσεων, του ρατσισμού και της ξενοφοβίας, καθώς και χαρτογράφηση των σχετικών μέτρων πρόληψης.
- Βελτίωση της εκπαίδευσης μέσω υλικών φιλικών προς την ποικιλομορφία και τη συμπερίληψη, καθώς και καθιέρωση διαπολιτισμικών διαλόγων μεταξύ διαφορετικών ομάδων.

Συμπέρασμα

Συμπερασματικά, φαίνεται ότι κρούσματα ρατσισμού, ξενοφοβίας και διακρίσεων εξακολουθούν να λαμβάνουν χώρα στις χώρες-εταίρους και στην Ευρώπη γενικότερα. Οι απαντήσεις που συγκεντρώθηκαν από την έρευνα πεδίου έδειξαν ότι ο ρατσισμός είναι διαδεδομένος τόσο στα μέσα κοινωνικής δικτύωσης όσο και στην πραγματική ζωή. Αυτό αναδεικνύει ακόμη περισσότερο τη σημασία του έργου Democracy Tree, το οποίο στοχεύει στην προώθηση των δημοκρατικών αξιών και στην εξάλειψη των συμπεριφορών ρατσισμού, ξενοφοβίας και διακρίσεων μεταξύ των νέων στην Ευρώπη.

Αναφορές

- Al Jazeera. (2023, September 3). *Police arrest 20 in Cyprus as anti-migrant violence spreads*. <https://www.aljazeera.com/news/2023/9/3/over-a-dozen-arrested-in-cyprus-as-anti-migrant-violence-spreads>
- Stephan, L. (2023, September 27). *Migrants in Cyprus fear fresh violence after a wave of racist far-right attacks*. Le Monde.fr. https://www.lemonde.fr/en/immigration/article/2023/09/27/migrants-in-cyprus-fear-fresh-violence-after-a-wave-of-racist-far-right-attacks_6140445_144.html
- Amnesty International, *Cyprus: Authorities must protect migrants and refugees from racist attacks*. <https://www.amnesty.org/en/latest/news/2023/09/cyprus-authorities-must-protect-migrants-and-refugees-from-racist-attacks/>
- (update) *far-right mob attacks migrants, journalists in Limassol anti-immigration demo [photos]*. incypruscom. (2023, September 1). <https://in-cyprus.philenews.com/local/update-far-right-mob-attacks-migrants-journalists-in-limassol-anti-immigration-demo-photos/>
- Kambas, M. (2023, September). *Cyprus police make more arrests in racism-fuelled violence* | reuters. REUTERS. <https://www.reuters.com/world/europe/cyprus-police-make-more-arrests-racism-fuelled-violence-2023-09-03/>
- Teodosieva, D. (2024, April). *Violence videos: Youths attack migrants in Sofia*. BTV. <https://btvnovinite.bg/predavania/tazi-sutrin/klipove-s-nasilie-mladezhi-napadat-migranti-v-sofija.html>
- O'Sullivan, C. (2024, April 8). *Asylum seeker taken to hospital after Dublin assault*. RTE.ie. <https://www.rte.ie/news/dublin/2024/0408/1442430-dublin-assault/>



Surve, A. (2020, January 9). *Woman left injured and bloodied after horrific racist attack in south Dublin*. Irish Mirror.
<https://www.irishmirror.ie/news/irish-news/woman-left-injured-bloodied-after-21248431>

Portugal Decoded. (2024, May 10). *Friday Briefing: We need to talk about*. Retrieved from <https://portugaldecoded.substack.com/p/friday-briefing-we-need-to-talk-about>

Our Portugal Journey. (2024, May 16). *Race discrimination in Portugal*. Retrieved from <https://www.ourportugaljourney.com/p/race-discrimination-in-portugal>

The Portugal News. (2024, May 7). *AIMA workers will not be scapegoats for migrant attacks*. Retrieved from <https://www.theportugalnews.com/news/2024-05-07/aima-workers-will-not-be-scapegoats-for-migrant-attacks/88600>

Nijeryalı Festus Okey davasında 14 yıl sonra karar: Sanık polise 16 yıl 8 ay hapis cezası. (2021a, March 17). *Euronews*.
<https://tr.euronews.com/2021/03/17/nijeryal-festus-okey-davas-nda-14-y-l-sonra-karar-san-k-polise-16-y-l-8-ay-hapis-cezas>

Estonian world. (2021). *Racist Estonian online groups depict black people*. [online] Available at:
<https://estonianworld.com/life/racist-estonian-online-groups-depict-black-people-with-a-noose-around-their-neck/> [Accessed 03 June 2024]

